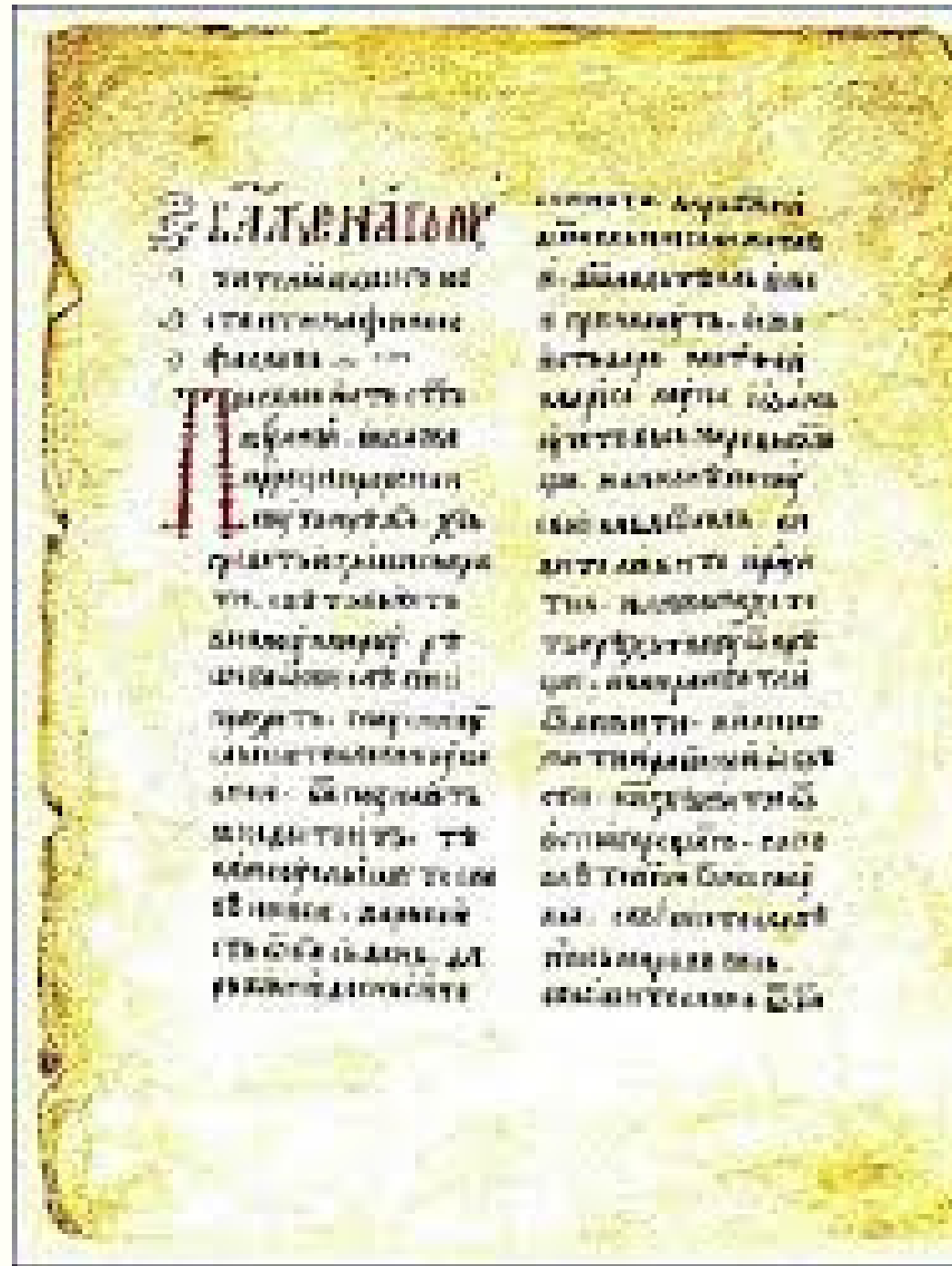

Naše najstaršie literárne pamiatky (SVK)

SÚKROMNÁ ZÁKLADNÁ
ŠKOLA DIDACTICUS
KOSIČE, SLOVENSKÁ
REPUBLIKA
(PROJEKT E-TWINNING)

A guide to corporate branding

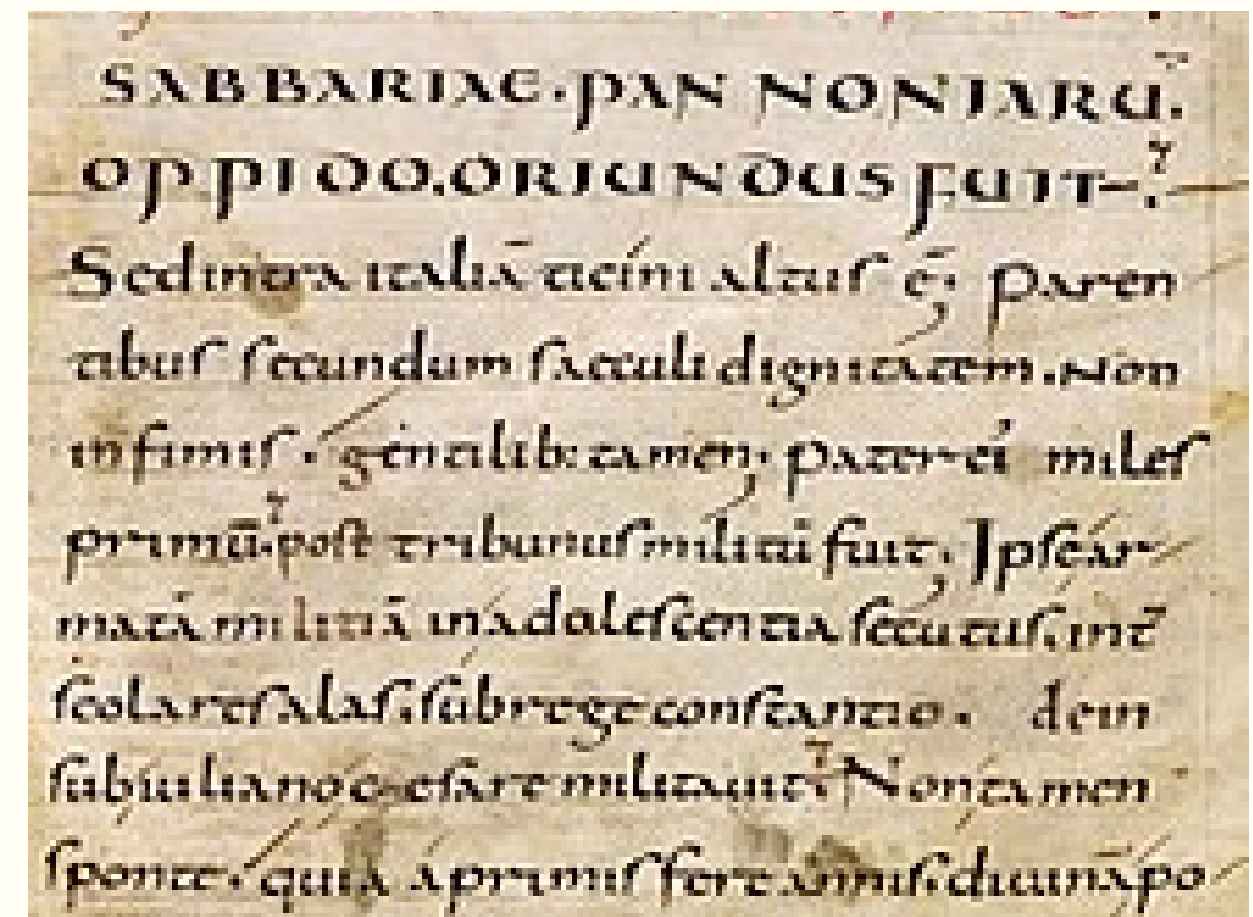
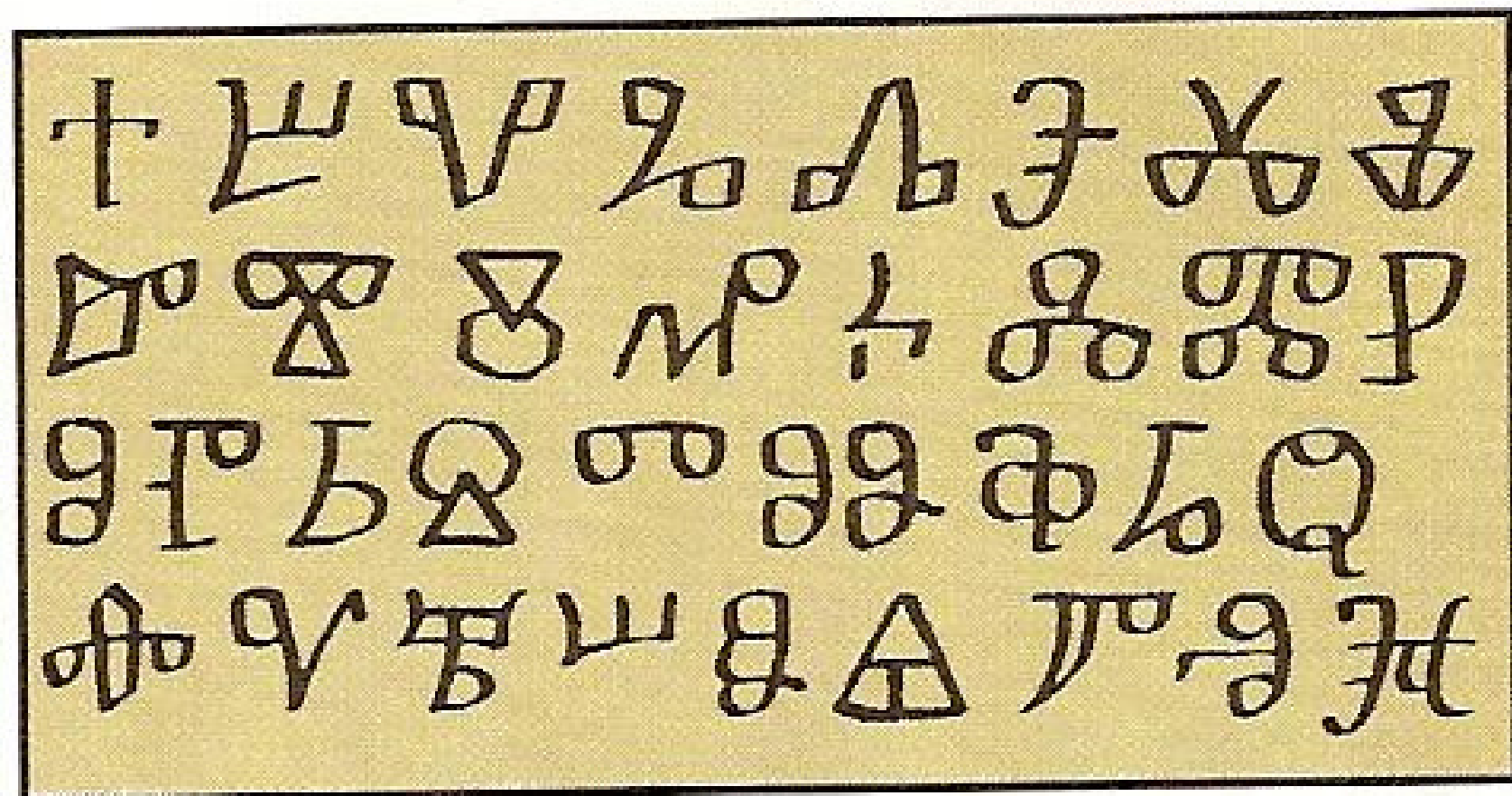
Ako to začalo?

Naša prvé literárne pamiatky sa viažu s príchodom svätých vierozvescov Konštantína (neskôr prijal meno Cyril) a Metoda na územie Veľkej Moravy v roku 863. Solúnski bratia z poverenia vtedajšieho kniežaťa Rastislava prišli na územie dnešného Slovenska a Moravy šíriť kresťanstvo, no ich hlavný význam spočíva vo vytvorení prvého ustáleného jazyka Slovienov - staroslovienčiny a prvého písma - hlaholiky. Z tohto obdobia pochádza aj prvá literárna pamiatka - báseň Proglas, ktorej autorom je Konštantín zvaný Filozof.

Prvé slovanské písmo - hlaholika

Hlaholika (hlaholské písmo) bol typ slovanského písma, ktorý vytvoril Konštantín (Cyril) Filozof okolo roku 862. Pokladá sa za základ kultúry na Veľkej Morave a bolo určené na zápis staroslovienčiny. Písmo malo 38 znakov a vzniklo z pôvodných grafém gréckej abecedy. Neskôr z nej bola vytvorená cyrilika, z ktorej sa vyvinula azbuka - tá sa s obmenami u východných a južných Slovanov používa dodnes. Na území Veľkej Moravy bola počas vlády Svätopluka nahradená latinským písmom.

PROGLAS (PRED SLOV K SV. EVANJELIU)

AUTOR : KONŠTANTIN
FILOZOF

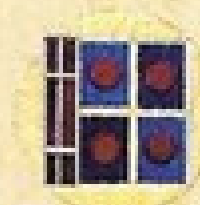
PROGLAS

- - prvá báseň v staroslovienčine
- - predhovor k slovanskému prekladu Evanjelia
- - bol objavený až v 19. storočí
- - skladá sa zo 110 veršov, je písaný 12-slabičným veršom
- - autorstvo sa pripisuje Konštantínovi Filozofovi
- - hlavné myšlienky : oslava Boha, vzdelanosti a kultúry, potreba šíriť vieru v Boha zrozumiteľnou rečou, čím popiera vtedajší zaužívaný model troch biblických jazykov (hebrejčina, gréčtina, latinčina)

(1) **E**vanjeliu svätému som Predslovom:
ako nám dávno sľubovali proroci,
prichádza Kristus zhromažďovať národy,
pretože svieti svetlom svetlu celému.
To v našom siedmom tisícročí stalo sa.

Predhovor k Evanjeliu svätému som
Predslovom: ako nám dávno sľubovali
proroci, prichádza Kristus zhromažďovať
národy, pretože svieti svetlom svetlu
celému. To v našom siedmom tisícročí
stalo sa.

**A ešte väčšmi od človeka z kameňa
je mŕtva duša, každá duša bez písmen.
No že, my bratia, sme to všetko zvažili,
znameníť vám radu teraz povieme,
ktorá vás všetkých, všetkých ľudí pozbaví**

**života zvieracieho, žitia smilného,
aby ste s myslou, s nerozumným rozumom,
keď počujete Slovo v cudzom jazyku,
nečuli v ňom znieť iba zvon, zvon medený.
Bo svätý Pavol učiteľ nám hovorí,**

**keď najprv k Bohu svoju prosbu predniesol:
Chcem radšej iba päť slovo povedať,
rozumom prostým chcem tých päť slov vyriechnuť,
aby aj bratia všetko porozumeli,
než nezrozumiteľných slov rieciť tisíce.**

Moravsko-panónske legendy

Život Konštantína

Život Metoda

ŽIVOT KONŠTANTÍNA

Autor : Kliment z Ochridu

- napísaná v 9. storočí v staroslovienčine, zachovaná v neskorších cirkevných odpisoch
- sústreďuje sa na Konštantínovo detstvo, vzdelávanie, misie u Chazarov, jeho pôsobenie na Veľkej Morave.

Okrem vytvorenia hlaholiky a staroslovienčiny vytvoril aj preklady liturgických kníh a Evanjelia. Pred smrťou vstúpil do kláštora a prijal cirkevné meno Cyril. Bol vyhlásený za svätého.

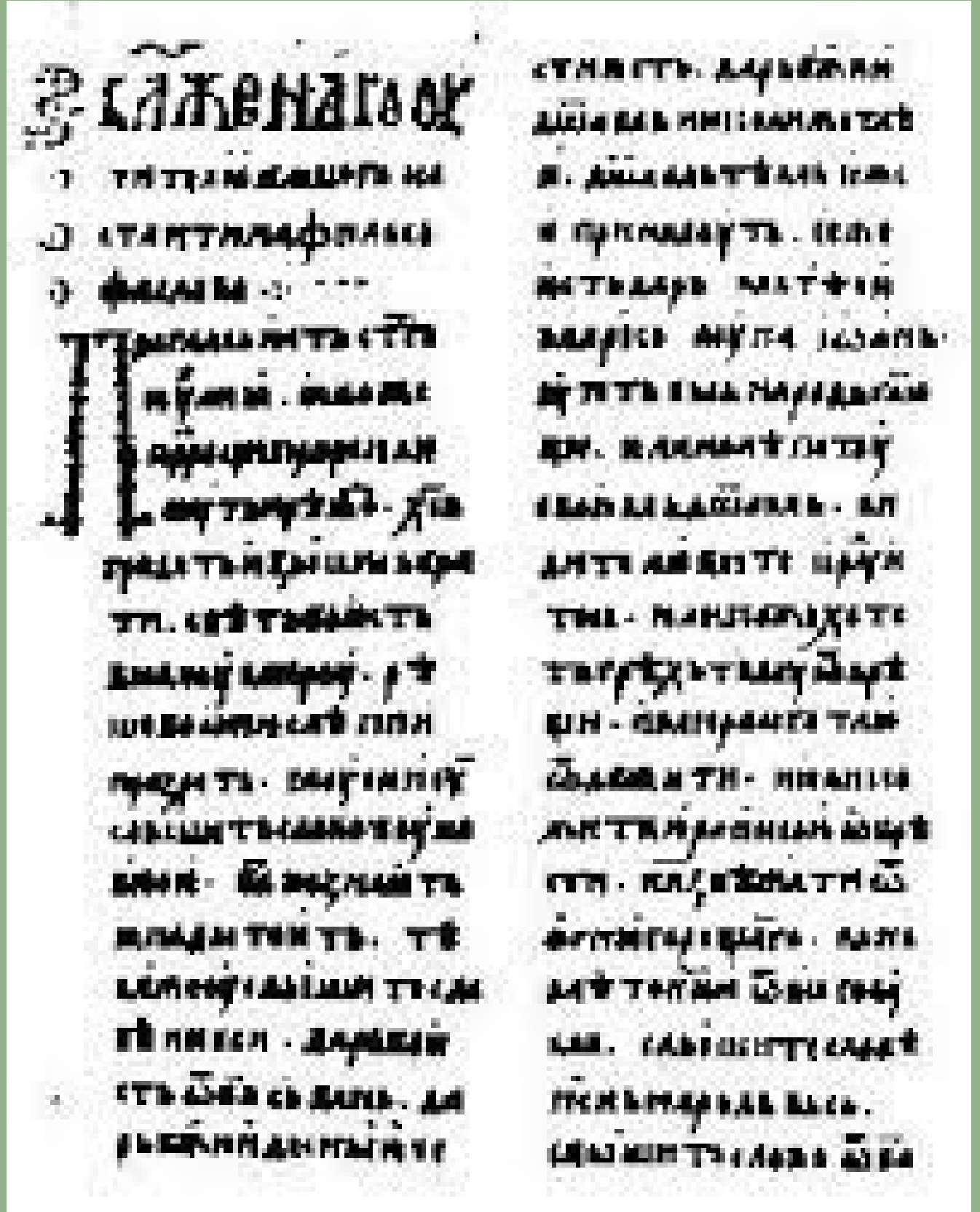
ŽIVOT SV. METODA

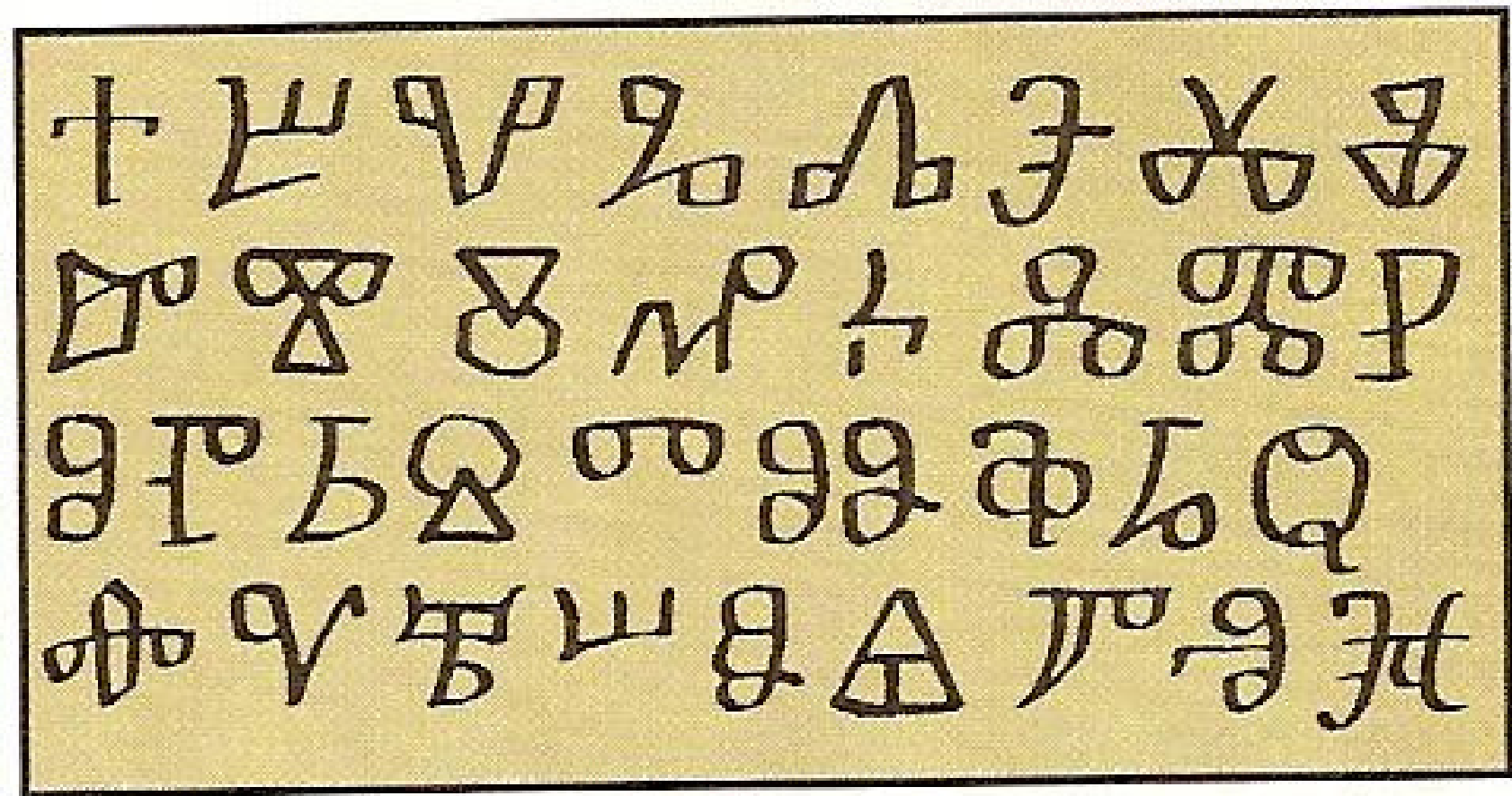
autor : biskup Gorazd, Metodov žiak
- napísaná v 9. storočí v staroslovienčine,
zachovaná v neskorších odpisoch
- zaoberá sa predovšetkým Metodovou
misiou na Veľkej Morave
- v porovnaní s Konštantínom, ktorý bol
zameraný skôr filozoficky a teologicky,
Metod bol najmä právnik - spísal prvý
zákon Slovienov - Zákon sjudnym ljudem
- text poukazuje na formovanie cirkvi na
Veľkej Morave - z Metoda sa stal
panónsky biskup, spomína sa aj jeho
konflikt s pasovským biskupom
Wichingom

Literárne pamiatky - Konštantín a Metod (pôvodná tvorba a preklady)

- preklad Biblie do staroslovienčiny
- bohoslužobné texty
- Zakon sjudnym ljudem (Súdny zákonník pre svetských ľudí)
- modlitebné knihy (breviár - pre kňazov)
- knihy žalmov (žaltár)

Ďakujeme
za
pozornost' !